

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

4 април 1974 година *

По дело 167/73

Комисия на Европейските общности, представлявана от своя адвокат, г-н Marc Sohler, в качеството му на пълномощник, със служебен адрес в Люксембург в кантората на неговия адвокат, г-н Pierre Lamoueux, 4, boulevard Royal,

ищец,

срещу

Френската република, представлявана от г-н Robert Luc, посланик, в качеството му на пълномощник, със служебен адрес в Люксембург в посолството на Френската република,

ответник,

с предмет иск, с който се настоява да се обяви, че чрез невнасяне на изменения на разпоредбата на член 3, параграф 2 от Code du travail maritime от 13 декември 1936 г., които се отнасят за гражданите на други държави-членки, Френската република е нарушила изискванията на разпоредбите на Договора на ЕО по отношение на свободното движение на работници, и по-специално на членове 1, 4 и 7 от Регламент (ЕИО) № 1612/68 на Съвета от 15 октомври 1968 г. относно свободното движение на работници в Общността (ОВ L 257, 19.10.1968 г., стр. 2),

СЪДЪТ,

в състав: R. Lecourt, председател, A. M. Donner M. Sørensen, председатели на състава, R. Monaco, J. Mertens de Wilmars (председатели на състава), P. Pescatore, H. Kutcher, C. O. Dalaligh, Lord Mackenzie Stuart, съдии,

генерален адвокат: G. Reischl

секретар: A. Van Houtte

постанови настоящото

Решение

Правна уредба

1. С искова молба от 14 септември 1973 г. Комисията по силата на член 169 от Договора за създаване на Европейската икономическа общност заведе иск в Съда, за да се обяви, че като не отменя, доколкото тя засяга гражданите на други държави-членки, разпоредбата на член 3, параграф 2 от Code du travail maritime (Кодекс за морския труд) от 13 декември 1936 г., изменен със заповед от 27 декември 1968 г., Френската

---

* Език на производство то: френски.

република е нарушила изискванията на разпоредбите на Договора на ЕИО по отношение на свободното движение на работници, и по-специално на членове 1, 4 и 7 от Регламент (ЕИО) № 1612/68 на Съвета от 15 октомври 1968 г. относно свободното движение на работници в Общността (ОВ L 257, 19.10.1968 г., стр. 2).

2. Съгласно член 3, параграф 2 от посочения по-горе закон част от екипажа на кораб, определена със заповед на министъра на търговския флот, трябва да се състои от работници с френска националност.

3. С министерска заповед от 21 ноември 1960 г. (Официален вестник на Френската република от 1 декември 1960 г., стр. 10 770), изменена със заповед от 12 юни 1969 г. (Официален вестник на Френската република от 13 юни 1969 г., стр. 5923) се взема решение, че с изключение на случаите, в които се правят специални изключения от компетентни органи на местната администрация, работните места на командния мостик, в кърмовата надстройка и в кабината с предавателна апаратура на борда на търговските кораби.

риболовните съдове и увеселителните кораби, са запазени за лица с френска националност, като работните места като цяло се предоставят в съотношение три на всеки четири лица в полза на лицата с френска националност.

4. По отношение на гражданите на други държави-членки, член 3, параграф 2, според Комисията, е несъвместим с член 48 от Договора, по силата на който свободното движение на работници предполага премахване на всякаква дискриминация по отношение на националността на работниците, когато се определят условията на наемане, заплащане и други условия на труд.

5. Относно запазването на въпросната разпоредба се твърди, че е несъвместимо и с Регламент (ЕИО) № 1612/68, по-специално с член 4 на този регламент, според който законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите-членки, които ограничават в количествено или процентно отношение наемането на чуждестранни граждани в предприятие, отрасъл, регион или в дадена страна като цяло, са неприложими по отношение на гражданите на други държави-членки.

6. Правителството на Френската република твърди, че Комисията няма основания за правен интерес, тъй като въпреки запазването на текста на въпросната разпоредба, при прилагането ѝ не се извършва дискриминация между френски граждани и гражданите на други държави-членки, като се вземе предвид факта, че според устните разпоредби, давани на морската администрация „гражданите на Общността следва да бъдат третирани като френски граждани”, за да не са „задължени да се съобразяват с никакви формалности и да не търпят неблагоприятните последствия от забавянето, с което може да е свързано получаването на правото на работа чрез дерогация”.

7. Правителството на Френската република смята, че независимо от факта, че не допуска дискриминация спрямо гражданите на държави-членки, съгласно посочения закон, то не е задължено от разпоредбите на Договора да прави това.

8. То твърди, че разпоредбите на Договора относно свободата на движение на работници, не се прилагат в транспортния сектор и при никакви обстоятелства по отношение на морския транспорт, освен ако Съветът не реши друго по силата на член 84, параграф 2 от Договора.

9. От член 3, буква д) и член 74 от Договора следва, както се твърди, че разпоредбите на Договора относно съвкупността от икономически мерки, обхванати от Договора, и по-специално разпоредбите на членове 48 - 51, се прилагат по отношение на транспорта само в рамките на обща политика.

10. Съветът има изключителното право да вземе решение относно прилагането на тази политика съгласно разпоредбите на член 75 за тази цел.

11. Това се отнася в още по-голяма степен за морския транспорт, тъй като той е освободен по силата на член 84, параграф 2 от прилагането на членове 74 - 84 от Договора, тъй като член 84, параграф 2 само Съветът има право, чрез единодушие, да решава дали, в каква степен и по силата на каква процедура, могат да бъдат въведени съответни разпоредби по отношение на морския и въздушен транспорт.

12. И накрая, специалните аспекти на транспорта, които трябва да бъдат взети предвид по силата на член 75, правят невъзможно прилагането на много от разпоредбите на Договора, относно икономическите дейности като цяло, по отношение на транспорта, а още в по-малка степен, спрямо морския и въздушния транспорт.

А) Допустимост на иска

13. Правителството на Френската република оспорва наличието на правен интерес от страна на Комисията.

14. Този довод на ответника може да се разбира по два начина: или като насочен срещу допустимостта на иска, или като отричане на съществуването на неизправността, посочена в иска.

15. При упражняване на своите правомощия по силата на членове 155 и 169 от Договора Комисията не е необходимо да заявява наличието на правен интерес, тъй като нейната функция в интерес на цялата Общност е да гарантира прилагането на разпоредбите на Договора от държавите-членки и да следи за всяко наличие на неизпълнение на задълженията, произтичащи от този договор, с цел преустановяване на неизпълнението.

16. Искът е допустим.

Б) Тълкуване на член 84, параграф 2 от Договора

17. За да се реши дали, по отношение на транспортния сектор, държавите-членки са задължени да изпълняват разпоредбите на членове 48 - 51 от Договора, уместно е да се вземе предвид мястото на дял iv от втора част на Договора относно транспорта, в цялостната система на Договора, както и мястото на член 84, параграф 2 от дял iv.

18. Съгласно член 2 от Договора, който утвърждава първия от основополагащи принципи на Договора, Общността има за задача да способства за хармоничното развитие на икономическите дейности в рамките на Общността посредством създаването на общ пазар и постепенното сближаване на принципите на икономическата политика, водена от различните държави-членки.

19. Следователно създаването на Общия пазар се отнася за икономическите дейности в Общността като цяло.

20. Основната цел на втора част на Договора, посветена на основите на Общността, е установяването на основните принципи на Общия пазар, а именно свободното движение на стоки (дял I) и свободното движение на хора, услуги и капитали (дял III).

21. Замислени с оглед на това да бъдат приложими спрямо цялата съвкупност от икономически дейности, тези основни принципи, могат да станат неприложими само в резултат на изрична разпоредба на Договора.

22. Такава е разпоредбата на член 38, параграф 2, според която разпоредбите, относно основополагащите принципи на Общия пазар, са приложими по отношение на селскостопанските продукти, освен ако в дял II на тази част на Договора е предвидено друго.

23. По отношение на транспорта, който е предмет на дял IV на тази част на Договора, е уместно да се направи справка в член 84, параграф 2 от този дял относно това дали разпоредбите на този дял съдържат подобна дерогация.

24. Когато в член 74 се посочват целите на Договора, се има предвид целите, посочени в разпоредбите на членове 2 и 3, за чието постигане основните разпоредби, приложими спрямо цялата съвкупност от икономически дейности, са от първостепенно значение.

25. Без да представлява отклонение от тези основни разпоредби, целта на разпоредбите по отношение на общата транспортна политика е прилагането и допълването на тези разпоредби чрез общи действия.

26. Следователно посочените основни разпоредби трябва да се прилагат, доколкото могат да спомогнат за постигането на тези цели.

27. Тъй като транспортът е най-вече вид услуга, сметнато е за необходимо да се осигури специална система за тази услуга, като се вземат под внимание специалните аспекти на тази сфера на дейност.

28. За тази цел е направено специално изключение, постановено в разпоредбата на член 61, параграф 1, според който свободното предоставяне на услуги в транспортния сектор „се регламентира от разпоредбите на дяла относно транспорта”, което потвърждава, че, ако не са предвидени дерогации, общите правила на Договора трябва да се прилагат.

29. Съгласно член 84, параграф 1 разпоредбите на този дял относно транспорта се отнасят за железопътния, автомобилния и вътрешноводния транспорт.

30. Съгласно член 84, параграф 2, Съветът решава дали, в каква степен и чрез каква процедура могат да бъдат въведени съответни разпоредби по отношение на морския транспорт.

31. Без да изключва възможността за прилагане на Договора по тези въпроси, той посочва само, че специалните разпоредби на дяла относно транспорта не се прилагат автоматично по отношение на този вид транспорт.

32. Докато по силата на член 84, параграф 2, морският и въздушен транспорт, доколкото Съветът не е решил друго, е освободен от задълженията, посочени в дял IV от втора част на Договора относно общата транспортна политика, този вид транспорт се подчинява, на същите основания, както и другите видове транспорт, на основните разпоредби на Договора.

33. Следователно прилагането на членове 48 - 51 по отношение на морския транспорт не е доброволно, а задължително за държавите-членки.

В) Наличие на неизпълнение

34. Като оспорва правния интерес на Комисията, правителството на Френската република отрича и наличието на неизпълнение във въпросния случай, единствено поради запазването на оспорвания закон в националната правна система, без да се вземе под внимание начина, по който се прилага законът на практика.

35. При правилна преценка на правната ситуация, френското правителство щеше да установи, че тъй като разпоредбите на член 48 и на Регламент (ЕИО) № 1612/68 са пряко приложими в контекста на правната система на всяка държава-членка, а правните норми на Общността имат приоритет над националното законодателство, тези разпоредби предоставят на засегнатите лица права, които националните власти трябва да зачитат и защитават и в резултат на които всички противни на тях разпоредби на националното законодателство стават неприменими по отношение на тези лица.

36. В отговор на писмо, с покана за изпълнение от 8 октомври 1971 г., направено по силата на член 169, параграф 1 и адресирано от Комисията до френското правителство, същото заявява в писмо от 30 ноември 1971 г., че то вече на няколко пъти е демонстрирало своето намерение да внесе поправки в член 3, параграф 2 от Code du travail maritime.

37. В същото писмо упоменатото правителство заявява готовност да внесе необходимия проектозакон в рамките на парламентарната сесия за 1972 - 1973 г.

38. В отговор на мотивираното становище на Комисията от 15 декември 1972 г. френското правителство заявява, че е внесло упоменатия проектозакон в парламента и направи всичко в рамките на своите правомощия за приемането на новия закон.

39. От основанията, с които проектозаконът е внесен в парламента на 7 декември 1972 г., става ясно, че правителството „желае... да внесе поправки в Code du travail maritime с цел да се премахне дискриминацията, налагана с него на граждани на други държави-членки”.

40. Както от доводите на френското правителство пред Съда, така и от позицията, изразена на посочената парламентарна сесия, става ясно, че при настоящото състояние на нещата свободното движение на работници от посочения сектор, продължава да се

разглежда от френското правителство не като право, а като зависещо едностранно от неговата воля.

41. Следователно, макар че обективната правна ситуация е ясна, а именно, че член 48 от Регламент (ЕИО) № 1612/68 са пряко приложими на територията на Френската република, запазването при тези обстоятелства на формулировката на разпоредбите на Code du travail maritime дава основания за двойко тълкуване и поставя тези, които биват засегнати от този закон, в несигурно положение с оглед на възможността да се позоват на правните разпоредби на Общността.

42. Колебанията относно сигурността могат само да бъдат засилени от насоките, с които се отменя приложението на националния закон, тъй като те са устни, издадени са на национално ниво и са от чисто административно естество.

43. Свободното движение на хора, и по-специално на работници, както е явно от член 3, буква в) от Договора и от членове 48 - 51 от втора част на Договора, е един от основополагащите принципи на Общността.

44. Според член 48, параграф 2 този принцип предполага премахване на всякаква дискриминация с оглед на националността на работници от Общността, когато се определят условията на наемане, заплащане и други условия на труд.

45. Абсолютният характер на забраната на дискриминацията не само позволява равен достъп до заетост на гражданите на Общността, но и също така по силата на член 177 от Договора на ЕИО, гарантира на гражданите на държавите-членки, че няма да бъдат засегнати по неблагоприятен за тях начин вследствие на предлагането или приемането от страна на граждани на други държавите-членки на условия на труд или възнаграждение, които са по-малко изгодни от тези, уредени в съответното национално законодателство, тъй като приемането на подобни условия е забранено.

46. От общоприложимостта на забраната на дискриминацията, установена в член 48 и от целта, преследвана посредством премахването на дискриминацията, следва, че дискриминацията е забранена, дори и тя да представлява единствено пречка от второстепенно значение с оглед на равния достъп до заетост и другите условия на труд.

47. Несигурността, която поражда запазването на текста на член 3 от Code du travail maritime представлява подобна пречка.

48. Следователно при тези обстоятелства с невнасянето на поправки в разпоредбата на член 3, параграф 2 от Code du travail maritime относно гражданите на други държави-членки, Френската република не е изпълнила своите задължения по член 48 от Договора и по член 4 от Регламент (ЕИО) № 1612/68 на Съвета от 15 октомври 1968 г.

По разноските

49.- По силата на член 69, параграф 2 от Процедурния правилник загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане.

50. Френската република е загубила делото.

51 Следователно Френската република следва да бъде осъдена да заплати съдебните разноски.

По изложените съображения Съдът реши:

1. Като е запазила без изменения предписанията на член 3, алинея 2 от Code du travail maritime, по отношение на гражданите на други държави-членки, Френската република не е изпълнила своите задължения съгласно член 48 от Договора и съгласно член 4 от Регламент (ЕИО) № 1612/68 на Съвета от 15 октомври 1968 г.

2. Осъжда Френската република да заплати съдебните разноски.

Подписи